

ТРИ ЦЕНТИ РІК XXXI. Число 224. Джерси Ситі, Н. Дж., середа, 26. вересня, 1923.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXXI.

Число 224. Джерси Ситі, Н. Дж., середа, 26. вересня, 1923.

VOL. XXXI.

No. 224. Jersey City, N. J., Wednesday, September 26, 1923.

THREE CENTS

ПИНШО ВИБИРАЄТЬСЯ НА ВІДЧИТОВУ ТУРУ

ГАРИСБЕРГІ, Па., 24. вересня. — Губернатор пенсильванського штату заповів, що виле незадовго на шлюбахітну по-дорож, щоб виголосити ряд публичних виступів в різних міс-тах різних штатів про свої плани поладження вуглевих пин-ш.

Хоче він говорити про такі справи, як: побагода вуглевого страйку, регуляція (управління) цін на твердий вугілля, запобіжене страйкам на будуче, і тин подібн. Говорити він буде в Філадельфії, Редінгу, Пітсбургу, Ірі, Вилкс-Барі, Га-ррисбургу та других містах.

ГУБЕРНАТОР ЗАКЛИКАЄ НАСЕЛЕННЯ ДО БОРЬБИ ПРОТИ ЗАКОНОДАВЦІВ

ОКЛАГОМА СІТІ, 24. вересня. — Губернатор штату Окла-гома видав приказ стейтвовому військов, котрі праїтє стей-твом на місце цивільної влади від часу заведення вишкочкого стану, щоб вони не допускали ніяким способом до зборів стейтвової ассамблеї, яку самі її члени скликали для об'єдла-вання губернатора за надругітє влади.

Рішачасно губернатор видав відповід до населення, щоб воно допомагло військов, виняючи сили безпорадно проти всіх, що лають проти стейтвового уряду.

Члени ассамблеї мимо свого там збираються відбути засіданє, покладачись, як кажуть, на те, що серед стейтвової влади є багато членів Ку-Клукс-Клана, проти котрого ся кам-панія губернатора звертаєтьс.

З ДРУКАРСЬКОГО СТРАЙКУ В НЬЮ ЙОРКУ

НЬЮ ЙОРК, 25. вересня. — Страйк ньюйорських друкарів триває далі, а невідні заходи коло поладження його довела лишнь до зострення відносин межі ньюйорським з'єлкам та центральною юнією.

Щоб зложити опір ньюйорської юні, центральною юнію о-ториала канцелярія для набірания страйковомі та видала залик на всю Америку, щоб зібрати друкарів до Нью Йорку. Ньюйорська юнія пинтєє по поступованє як спілку межі цент-ральною юнією та властителями.

Ньюйорські газети далі появляютьс "збірними" виданнями.

АМЕРИКАНСЬКА ФЕДЕРАЦІЯ ПРАЦІ ТА ТРЕТЯ ПАРТІЯ

СТ. ПОЛ, Міннесота, 24. вересня. — Самуель Гомперс, го-лова Американської Федерації Праці, заявив іменем цієї орга-нізації, що вона не думає підтримати ніякого руху за третюю політичну партією.

Американська Федерація Праці думає й надалі держатись осторонь від партійної політики, та не ставати за ніякою по-літичною партією.

НЕПОВОДЖЕННЯ ФОРДА

ВАШІНГТОН, 24. вересня. — Американський уряд продав одному підприємству з Алабами фабрику електрики на Масел Шоа, котру хотє закупити автомобільний фабрикант Форд, щоб поставити там величезну електронно для виробу електри-ки для цілого ряду доколочиних міст та фабрику шукного гною. Уряд продав фабрику за три мільйони з верхом.

ЗБРАННЯ ВИДАВАТИ ЮНІОНУ ШОДЕННУ ГАЗЕТУ

ЧАРЛІСТОН, Вест Верджінія, 24. вересня. — Вестверджін-ська Федерація Праці піддала своїм членам план видавання шо-денної юніонїї газети. Офіційний орган стейтвової Федерації Праці видавати покищо жо тижневик.

СВАРЮТЬСЯ ЗА ЧУЖЕ СКОПФІСОВАНЕ ДОБРО

ВІЛМІНГТОН, Делавер, 24. вересня. — Американський уряд вінс до федерального суду в сьомі місті позов проти під-приємства Кемікал Фандейшн, щоб воно звернуло урядово 4,800 німецьких хемікал патентів, які уряд був скопфіску-вав під час війни проти Німеччини та продав, як він каже, на-час війни, пізванню.

Пізване підприємство стоїть на становищі, що уряд про-дав йому німецькі патенти на все.

ГОРАНИ НА ПОВНІМ ОКЕАНІ?

АТЛЕНТИК СІТІ, Нью Джерзі, 24. вересня. — Федеральні урядники, що переводят в життє прогібіційний закон, ка-жуть, що в сьомі місті виявився вже безпартійний розпродаж горляка, виробована на повнім океані. Пова 12-мильним обру-бом має там бути кілька кораблів, привіданих постійно котачи-ми, занятих видколюти виробів алюмінієвих напівтів. З Атлентик Сіті відлаиває до сих горальє-лодьяків.

ДОЛІ ВЕТЕРАНІВ

ЛОВЕЛ, Месачусетс, 24. вересня. — Конгресмен Дікан Ро-джер вніс до міністерств війни з проектом основання шкитара для ветеранів великої війни, що вмирають без цєнта при душі.

ДЛЯ БОРЬБИ ПРОТИ ДОРОГО ВУГЛЯ

НЬЮ ЙОРК, 24. вересня. — Жіночий Торговий Комітет по-чач організувати жіночі мити Нью Йорку для кампанії за деше-вим вуглем. Організація думає вийти в порушення з торго-вцями вугля та не допустити до того, щоб недостача вугля відбивалася на цінах.

ПОТРЕБУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ЗВ'ЯЗУ

ВАШІНГТОН, 24. вересня. — Департамент (міністерство) торговлі відісла телеграмми з ріжних європейських міст, що наслідком недописання жиня в північній Європі там зріс попит на американське збіжж.

СМЕРТЬ ВІД ГРИВІВ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 24. вересня. — Наслідком їдження отруєних грибів, закуплених в зстовні, погубило тут двоє людей, а дев'ятеро боретьс ще зі смертю.

Померли вже: Томас Геге та Анна Шлієнска. Тяжко хору-ють від грибів Стіван Краш та Дедлієвська їх родини.

ЧОМУ НЕ МОЖНА ЛЕТИТИ ДО ПІВНІЧНОГО БІГУНА.

Бізнесовий представник ка-пітана Р. Амундсена, що неда-вно вибрався летіти до пів-нічного бігуна, має недово-відчит в місті Стетелі, в якому поєсени, чому випрва капіта-на скінчалася невдачою.

Після зліт прелєтанга в Амун-дсена невдача погльвала в то-му, що він поєверив на слова свого механіка, як упевнів його, що літак можна летіти з ла-дунком газоліни 25 година, то-ді як зі сям ладунком можна летіти всего 18 година. Амун-дсен рахував, що долетить до бігуна, до якого треба летіти 2,100 миль на машині, яка бу-де мати його як ласакіра та 160 галлонів газоліни, тямка-сном літак не міг летіти з сям тигарем.

ЖИНОЧА ПРОГІБИЦІЯ ОР-ГАНІЗАЦІЯ.

В Нью Йорку почалася в по-недільну конвенція "Жіночої Національної Комітету для Виконання Закону, яка покла-ла собі за ціль поборувати, всьогля зусилля до обмежуваня прогібіційного закону. Деле-гати на конвенції кажуть, що вони представляють 10 міль-йонів zorganizованих жінок, які готові голосувати за кожним кандидатом, який завиньтє за прихильника прогібіції.

З ДОЛЯРИ ЗА МІЛІОН ПОЛЬ-СЬКИХ МАРОК.

БЕРЛІН, 23. вересня. — На тутешній біржі продавали вер-ше мільон Польських марок по-три американські долари.

ЧУДЕСА ТЕХНІКИ.

У Брюсселі в одному з банків заведено телефоні таким ро-бом, що всі 10 директорів банку можуть вести засідання управи, не виходячи зі своїх кабінетів. В Америці вийа-шли апарат т. зв. "мегафон", який дє змогу брати участь на вічці, не покидаючи своє ка-ти. Цей апарат зміпово звук на мільярд разів, так, що голос промовляв чути а усіх кімнат міста а навіть, коли треба, у других містах.

ТАЄМНИЧИЙ ЛІК ПРОТИ ЧА-ХОТКИ (СУМІТ).

Газети широко розписують-ся про лік винайдення Шпалі-бером проти чахотки. Сам Шпалібер не є лікарем. Досі держав він у тайні складки винайденного ним лікарства. Він має недалеко Женєви (Швайцарія) добре зложений бактеріологічно-терапевтичний інститут, в який вложив шєє своє майно. З свого винаходу не має ніяких користей, бо, як каже, лікарство це не викінче-но. На лік Шпалібера ба-цька туберкуліз витворєє рі-жні отруї. Проти такої отруї Шпалібер старався винайти противотруку. Лічєня відбуваєтьс при помочи випускуван-ня ріжних противотруї одні по-других. Це ціно нового. Це робило вже багато лікарів, по-чавши від д-ра Коха. Та по за-печєненням — цікає тут, що ба-гато лікарів osiąгнуло знамен-ті виследи прімініуючи шпалі-берський лік, багато ліпші як при помочи всіх дотеперіш-них ліків. Вісти ці подають майже виключно англійські лікари. Найкітїє вісти появилис в фаховій лікарській газеті "Ді-Лаврет". Англійське правни-тельство вислало фаховців до Женєви для розсліду. Зідо-мачєня всіх фаховців вистов-люютьс добре про винахід. Шпалібер ставити на єй ви-нахід своє майно, то також го-ворили бо, що він чесний чоло-вік а не бмьшєє. Вільєє ан-глійських лікарів розписали зборку для дальшого ведєня розпочатих дослідів. Англій-ське правительство й англій-ський Червоий Хрест перего-ворюють зі Шпалібером про фінансування його підприєм-ства.

ЗРІСТ ТЕМПЕРАТУРИ ПО СМЕРТІ.

Незвичайний припадок при-ключився в одному шпиталі в Лондоні. Наслідом снєки по-мер на сонячний удар у шпита-лі один чоловік. Після його смерті лікар і констатував, що температура його (яка, мі-рена в останнє за життя вий-сила 43.3 степенів) після смер-ті післєлася до 47 степенів. На цьому степені одержалося довгий час.

НАРИБІЛЬШЕ МІСТО.

Це Лондон. Згідно з остан-ньою статистикою столиці Англії має 7,480, 201 мешкан-ців. Нюдно американське мі-сто не ділило себе до цієї циф-ри.

ЩО ТО Є 50 МІЛІАРДІВ МА-РОК У ЗОЛОТІ?

50 мільярдів марок то п'ять тисяч мільйонів марківок. Ко-либ їх уложити на рівнину зем-ської кулі, в рівні лінії одна марківка тісно біли одної, то цілий обєм землі можна обло-жати золотівками тай ще стільки останетьс, що ше мо-жна вложити ішну лінію від північного бігуна до південно-го, і знову від північного назад до південного.

П'ятисот мільярдів марок то чотириста тисяч сотнярів де-сять марківок. Колиб кождо-му із 800 тисяч людей даги пів сотняра золотівок, і казати кождому з них манірувати із Берліна з віддалі одного метра від себе, то перший при-був би з ладунком золота до Парижа в тисясмі хвилі, коди останній вийшов би з Берліна. Такий марш тривав би безне-реривно дев'ять днів і дев'ять ночей. — Урядник, котрий про 8-годинний праці начислив би на кожду мінуту сто золотівок, потребував би 347 літ жини, щоб переписати таку суму. Таку суму має заплатити Ні-меччина Франції відшкодуван-ня.

КОРОЛЬ СВЯТОМ.

Шведський король Густав V, одержав листа такого змістї: "Дорогийний, напевно в п'ят-ницю о годині 6 — Жатиму в 7-ої на площі Одіна. Щоби ли-чєтє ти мені не забув прийти Твоя Естєра". Король судува-вся величю, що то значить, о-після марш так сміятис, що навіть забув про чорну каву, що її принєсли йому разом із тин листом. Та треба було розглязнити, що той лист озна-чєє. Огляньмо коверту — ска-зав собі король — і дієсно ко-верта зрадила тайну Естєра. Адреса виглядала так: "І. Кор. Вел. Густав V", а під сплodom малими буквами дописано: "Свєуєн с. 288". Отже то була звичайна почтова комілка. Шасливий виробан, гарнен-ко певно і яноволосіт Естєра молодий чоловік Свєуєн с. 288, то моряк на воєнному ко-раблї, що називаетьс іменем шведського короля. Король Густав чоловіка доброго серця і не хотів, щоб Естєра дарє-не ждала свого с. 288. Тому ка-зав при помочи радю затєле-графувати до команданта пан-цирляки свого імені і дати мо-рякови Свєуєну відпустку. Можна собі уявити, як було судування "чєсла 288", коли дїзнавсє що по приказу І. Кор. Величєства дістає урлоп, що-б бо побачивсє з Естєрою на площі Одіна о год. 6 вечєром...

НІМЕЧЧИНА ПОКИДАЄ ДАЛЬШУ БОРТЬБУ ПРОТИ ФРАНЦУСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ В РУРЦІНІ

БЕРЛІН, 24. вересня. — Прієсний канцлер Штрєземан зая-вив нині, що німецьке правительство рішало покинути па-сивну рєзистєнцію (опір при помочи бездіяльності вчасі праці) в Рурціні.

Постанову воно приміює сейчас і без усяких умов або застрєбєнь.

Сю постанову німецького правительства принали делегати Рєнціни і Рурціни на нараді з правительством. Пєрєд проголошенєм прокламації у справі покінчення о-пору проти французької окупації німецьке правительство від-було запра: конференцію з представниками всіх складових держав (стейтів) Німеччини. Головною комитє о згоду прем'єра Баварії, від, як видно з прилдоких кияв, не ставитьс при-хильно до покінчення боротьби проти французької окупації в Рєнціні і Рурціні.

ДВОХ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕТУНІВ ЗГІНУЛО У ВОЗДУСІ БРУКСЕЛІ, СТОЛИЦІ БЄЛГІЇ, 24. вересня.

— В нещєло зги-нуло в Бєлгії п'ять летунів, котрі перєгаїлис у воздусі ба-львічї та міжнародній рекєра.

Вчасі їх лєту у воздусі поєстал буря; балони всі розбі-ли і вїїли на землю.

Між убитими є двоє Американців, лейтант Олмстєд і лейтант Шлєво. Їх балони занїєсь від удару грому.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ НІМЕЦЬКУ РЄНСЬКУ РЕСПУБЛІКУ

БЕРЛІН, 24. вересня. — В тутешніх поінформованих кру-гах говорять, що наслідком покінчення Німєччиною боротьби в Рурціні і Рєнціні сї обі німецькі країни злучатьс тепєр і створять окрему Рєнську рєспубліку.

Акцію у сій справі підіпрують головно німецькі католики. Коди Німєччина буде чутиє у сій справі бездіяльною, то вона готова охвастити її до вирішення Франції.

КОМУНІСТИЧНА ДЕМОНСТРАЦІЯ В БЕРЛІНІ

БЕРЛІН, 24. вересня. — Нині німецькі комуністи уладали тут велику демонстрацію проти правительства Штрєземана.

Улічєви манірувало співаочи, 3,000 комуністів з черво-ними прапорами.

Полїція демонстрантів розігнала.

ФРАНЦУЗИ ЗАХОПИЛИ ВЕЛИКІЙ ЗАСЄБ НІМЕЦЬКИХ МАРОК

ДЮСЕЛДОРФ, Німєччина, 24. вересня. — Франтська оку-паційна влада вирвала на почті в Браєж 118 трилїонів німець-ких паперових марок, вартості п'ять мільйонів доларєв. Вєсь той засєб вона скопфікувала.

ЛЮД ДЖОРДЖ БУДЕ В НЬЮ ЙОРКУ 1. ПОДОЛІСТА

ЛОНДОН, 23. вересня. — Бушій британський прем'єр по своїй подорожі по Америці буде в Нью Йорку 1. подоліста.

Там він виглосить лишє одну промову в Метрополітен Опері Таєс дня 2-ого подоліста с. р. Дня 3-ого подоліста відлає домі.

ПРИМУСОВИЙ МИРОВОЙ СУД У СПРАВАХ ТОРГОВЛІ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ЛІГИ НАРОДІВ

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 24. вересня. — Зборє Лїги Народів завинив нині, що протокол про примусовий мировой суд у всіх справах, що виринув би у справі торговельних договорів між державами, готовий до підпису всіми державами, що на-лежать до Лїги Народів.

БЄЛЯНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ В БОЛГАРІЇ ЗДАВЛЕНА

СОФІЯ, столиця Болгарії, 24. вересня. — Болгарська армія завдала сєльське повстанє.

В боротьбі проти озброєного сєльства вона понєсла та-кож значні страти.

ДО ЧОГО БОЛЬШЕВИКИ ВЖИВАЮТЬ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА?

СОФІЯ, 24. вересня. — Московський большевицький уряд прислав суди місію Червоного Хрєста, яка видавала гроші ту-тешнім комуністам на пріготуванє політичного перєвороту.

ТУРЕЧЧИНА ЗА УЗУНЕННЄМ АМЕРИКАНСЬКИХ ТОРГІВЕЦІВЦІВ З ЦАРГОРОДА

ЦАРГОРОД, столиця Турєччини, 24. вересня. — Турєське правительство Мустафи Кємала пині постановило домагайтс від Злучєних Держав, щоб забрало своєю флотилою торго-вельців з Царгорода.

СТРАТА ЧЕРЕЗ ПРОГНАНЄ ГРЕКІВ

ЦАРГОРОД, 24. вересня. — Вислєніє Греків з Малєї Азії в європейській Турєччині підкопає торговлю і проїєсь в Ту-рєччині. Не стане підприємчєв, хитрих і робочєв Греків, а жатї і мити Турки їх не вслїд заступити.

НОВЕ ЗЕМЛЕТРЄСЄНЄ

ВЕСТ БРАМВІЧ, Англія, 23. вересня. — Вчєра о 9 годині вечєрої тутешній сєйсмограф зазначив землетрєсєнє у від-далі 3,400 миль на схл.

Сє вказувало би, що землетрєсєнє було в Персії.

ДРУКАРНЯ

УКР. НАР. СОЮЗА „СВОБОДА“

ПРИЙМАЄ ЗАМОВЛЕННЯ НА ДРУКУВАННЯ ПЛЕТЬВ, РОЗКІДОК, АФІШ, ЧЛЕНСЬКИХ КНИЖОЧОК, СТАТУТІВ, КНИЖОК, КОВЕРТ І ЛІСТОВИХ ПАПІРЄВ ДЛЯ БРАТІВ ТОВАРИСТВ І СЕ-СТРИЦЬ, ЧАСОПИСІВ І ВСІХ ВІСНИХ РІДІВ, ЩО ВХОДЯТЬ В СКЛАД ДРУ-КАРСЬКИХ РОБІТ.

РОБІТ ВИКОНУЄМО ПО НАЙДЕШЕВШИХ ЦІНАХ І НА ЧАС.

ПРОСИТЬ ВСІ ВІДІ-ЛИ У Н. СОЮЗА УДА-ВАТИСЯ ЗІ ВСЯКИМИ ЗАМОВ-ЛЕННЯМИ ДО СВОЄІ ВЛА-СНОЇ ДРУКАРНІ НА АДРЕ-СУ:

„СВОБОДА“
83 Great St., Jersey City, N. J.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second-Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Table with 2 columns: SUBSCRIPTION RATES and PERIODICITY. Lists rates for one year, six months, and three months in US dollars and cents.

Telephone "СВОБОДА": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союзу: 1838 Montgomery. 3 Канади належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

ДЕЗЕРТИРИ.

Кожний член Українського Народного Союзу повинен пити кожного свого знамого Українця при кожній стрічці: "А якби він померів завтра? Що лишило б в своїй родині?"

В днях 25-го і 26-го жовтня с. р. відбувається в Філадельфії, Па., другий річний Конгрес Об'єднання Українських Організацій в Америці.

До Конгресу вже тільки місяць. Значить, вже пора, аби товариства були виборили своїх делегатів. Але безперечно, багато ще не вислало. Ще може не рішилися і не скликували в свій справі мітингу.

Українське товариства, а зокрема віддані У. Н. Союзу не повинні гнатися до Конгресу бабляжу, але повинні подбати, щоб він був як найчисленніший, а до того, щоб на нього були заступлені українські колонії з усіх, навіть найвіддаленіших Заулиць Держав. Бо тоді Конгрес буде висловом волі українського народу в Заулиць Держав і загальне буде повноваження його постанови та буде підкріпити роботу нової езекутивни.

До участі в Конгресі ніхто нікого не кличе. Сюди товариство бере в йому участь з власної волі і власної сполуки. І власне дякуючи їм повинні бути по зможі як найчисленніший, бо українські товариства повинні показати, що вони відбавають Конгрес із зрозуміння його ваги і значіння для України в Америці і в Європі, а також з патріотизму, бо хотять волею Конгресу приступити до праці для України.

І тепершій хвиля текє кляче до численної участі в Конгресі. Се що тепер тихо на Україні не значить, що настав час діяти. Ні тепер час праці і горячої. Тишина на Україні се тишина перед бурю. Буря грядє і прийдє, а нам треба бути готовими до праці і притовлятися до діла великого.

Нехай другий Конгрес Об'єднання євсє новий дух до народної праці і дєсть загальної напям для сеї праці, та додєсть йому захотєти до неї.

КЛОПІТ ІМІГРАНТА З ОПКУНАМИ.

До всїх сімох соток проектів в імїгрантській справі прибуває ще один. Рядять скасувати урядове удержанє за Елс Айленд та другий імїгрантський стаїт та перенєсти кошти їх удержанє на корабельні підприємства, що займаються перевозом імїгрантів.

Пропозиція виглядає на так безглуздо, що вона певно не звернулася на себе ніякої уваги, якби не те, що її подають як плян високих імїгрантських урядників з Вашингтону.

З огляду на те, що вона вийшла з урядових кругів, вона справді заслугоє на баченє уваги з урядових кругів, вона справді заслугоє на баченє уваги з урядових кругів, вона справді заслугоє на баченє уваги з урядових кругів.

Щоб на се є відповідати, виступити з такою пропозицією? Се означє собою пропозиція. В сїтї своєї вона не кажє нічого нового лише те, що уряд не хоче журити себе кажє нічого нового лише те, що уряд не хоче журити себе кажє нічого нового лише те, що уряд не хоче журити себе.

Американські газети розсилає широко за сею новою урядовою струною політику, подаючи в її оборону факти, що були б американські податкові своїми грїшми оплачують кошти удержанє імїгрантських комах. Таке, однак, горорє опирається на повнїм незнанню фактів, бо на ділі імїгрантські комах удержують самі імїгранти власними грїшми.

З сього видно, що ший новий проект опирається на незрозумінні основних фактів та на знеохоченє уряду через наріканє на повнї імїгрантський закон. Новий проект се Пятельський вивченє року. Можна сподїватис, що американський загальнє на таку безглузду політику не підє та не покине імїгрантську на лєску її неласку політику перевозових підприємств.

ПРОТИ ВІДДАНА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В НЕВОЛЮ ПОЛЬЩІ.

МЕМОРАЛ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ДО ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ СОЮЗУ НАЦІЙ (ЛІТИ НАРОДІВ).

До Високого Союзу Націй в Женєві. Маю честь звернути увагу Високого Союзу Націй на положєння тих українських земель, які на основі рішенєя Ради Амбасадорів з 14. марта 1923. року по східній границї Польщі знаїшлися під суверенітєтє Польщі, себто Східної Галичини, Волинї, Холмщини, Підляшє та Полїсє.

Перше всего складає перед Високим Союзом Націй торжєственный протєст проти наведєного рїшенєя Ради Амбасадорів, яке є явлєється порушенєм права самовизначєння українського народу названих земель і недодержанєм зобов'язанєя Навїсїною Радою Мирової Конференції супроти населєння Східної Галичини.

Український характер цих земель ствердила сама Мирова Конференція, яка не признала цих земель Польщі, тільки відложєла означєння східних границь Польщі на пізнієше.

Те саме ствердила Навїсїною Радою Мирової Конференції в своєм рїшенєю з 8. грудєя 1919. року, якїм означила тимчасово східні границї Польщі (т. зв. лінії Керзона) і в сєй рїшенєю рїшенєя названї українські землі — з вїтком приграничних полєс — знаїшлися на схід від лінії Керзона, отже поза границєю Польщі.

Сими рїшенєями Мирова Конференція сама признала, що Польща не має ніякої справедливого підстав домагаєтис цих земель та що їм належить право самовизначєння.

Рїшенєя Ради Амбасадорів з 14. марта 1923. року, якїм сї землі віддані під суверенітєтє Польщі, є явлєється порушенєм права самовизначєння українського народу цих земель.

З огрєду що Східної Галичини Навїсїною Радою Мирової Конференції в своїм рїшенєю з 25. червня 1919. р. признала отсї постанови:

1) Польське правительство сповноваженєє окупувати всі вїлєскові сили Східну Галичину аж по Збручу.

2) Польське правительство буде уповноваженє извести нїякого адмінїстрацію в Східній Галичині, як заключєть з головними союзниками і прийнятими до союзу державами умову, яка мусїть заборочити по зможі автономїю сеї території, як також свободу населєння.

3) Ся умова буде в останній інстанції спиратис на права самовизначєння населєння Східної Галичини щодо його державної приналежностє.

4) Рїшенєя передаєча в положєнню Східної Галичини такі стадїї:

1) вїскова окупація Польщі, 2) автономїя під Польщею на основі договору між головними союзниками і прийнятими до союзу державами і Польщею, 3) виконанє права самовизначєння.

Першї двї стадїї: вїскова окупація Польщі і автономїя під Польщею передаєчальні наведєні рїшенєя як тимчасові.

Відвїтченє рїшенєя прибуло до Східної Галичини, але вїм було вїдданє в руки населєння з вї виконанєя право самовизначєння.

Рїшенєя з 25. червня 1919. р. Навїсїною Радою взяли на себе зобов'язанєя супроти населєння Східної Галичини дати йому змогу виконати право самовизначєння.

Рїшенєя Ради Амбасадорів з 14. марта 1923. року, якїм Східну Галичину разом з иншими вїсїми названими українськими землями віддані під суверенітєтє Польщі, є явлєється недодержанєм наведєного зобов'язанєя Навїсїною Радою.

Український нарід творчєй власну державу, а саме на українських землях бувшої Росїї Рєспублїку з українських земель бувшої Австрїї тогочаснї Західно-Української Нарід

правительства, урядовї, члєни армії. Чи на політичнїм полї чи з оружїем в руках боролєся проти польської окупації своєї батьківщини. Навкипи, польський закон про амністїю з 28. липня 1923. р. нарочїю сконструований так, що аби зовсім виключає від амністїї названих політичнїх ємігрантєв або ставїть їх в положєнню позбавленє особистого прївїлїєя з боку президента польської рєспублїки.

Таким чином Польща не сповинає навіть тих мїнімальнїх зобов'язанєя, які взяла на себе перед європейським суверенітєтєм над Східною Галичиною.

Згаданий договір з 28. червня 1919. р. між головними союзниками і прийнятими до союзу державами і Польщею про охорону національних і релїгїйних меншостей в Польщі був заключєний в частї, коли Мирова Конференція мала на увазі Польщу і иншї держави. В сїй справї вистаєє казати на дебєти на загальних зборах Міжнародної Унії Товариств Союзу Націй.

За те з нагїтєком треба підєстєригти цю заглаїй договір з 28. червня 1919. р., якїй передаєчав у Польщі тільки невеличкі національні і вїроєповідні меншостє рєспублїки, але не вїсї українськї національні і вїроєповідні меншостє рєспублїки, але не вїсї українськї національні і вїроєповідні меншостє рєспублїки.

Не входить в задачє сеї записки вивказувати, на скільки не достаточнїм явлєється охорона, яку дають національним і релїгїйним меншостям договори, заключєні в сїй справї головними союзниками і прийнятими до союзу державами з Польщею і иншїми державами.

В сїй справї вистаєє казати на дебєти на загальних зборах Міжнародної Унії Товариств Союзу Націй.

За те з нагїтєком треба підєстєригти цю заглаїй договір з 28. червня 1919. р., якїй передаєчав у Польщі тільки невеличкі національні і вїроєповідні меншостє рєспублїки, але не вїсї українськї національні і вїроєповідні меншостє рєспублїки.

Таким чином заглаїй договір не даєєч ні українському населєнню належної охорони навіть тоді, коли б Польща його сувєрєно виконувала.

Колї ж вїзьмемо під увагу, що польське правительство в своїй політиці на українських землях зовсім не держитєся постанов заглаїйного договору на скільки вони користєчальні для українського населєння, а покладаєтьєся на його тільки тоді, коли думає, що може ним умотївувати негєтивнє становищє до польської адмінїстрації, то треба ствердити, що заглаїй договір не даєєч українському населєнню ніякої охорони.

Для характеристичного положєння українського народу під Польщею дозволює собі навести отсї данї, що характеризєють український нарід не користєчальнїми і прийнятими до союзу державами, і оцїнка кінцїну названих українських земель.

Оцїнка українського нарїду Східної Галичини досє не має в польській соїмї свого заступнїцтва, бо в останнїх виборах до польського соїму він не брав участї, мачи на увазі, що Східна Галичина тоді знаходїлася під суверенітєтєм головних союзникєв і прийнятїх до союзу держав, а не під суверенітєтєм Польщі.

Український нарід не брав участї в найважнїйшїх актих будєщєї польської держави, а є хвалюванню польської конституції, яку ухвалив польський соїм, зложєний тільки з польських послїв, в частї, коли Польща була вїддана в руки польським призначєним головною союзниками і прийнятими до союзу державами, і оцїнка кінцїну названих українських земель.

Оцїнка українського нарїду Східної Галичини досє не має в польській соїмї свого заступнїцтва, бо в останнїх виборах до польського соїму він не брав участї, мачи на увазі, що Східна Галичина тоді знаходїлася під суверенітєтєм головних союзникєв і прийнятїх до союзу держав, а не під суверенітєтєм Польщі.

Полїтика польського правительства в Східній Галичині свідчить, що воно не тільки не думає про наданє самоуправлєння, свєдучи в нїм зїсторично силую ту саму політику, яку вело перед 14. марта 1923. р.

Колї польське правительство свєдучи в нїм зїсторично силую ту саму політику, яку вело перед 14. марта 1923. р.

Зрештєю сїй закон не даєєч ніякої автономїї і коли польське правительство покладаєча на нього, то робить собі тільки неладєльну рєкламу.

Оцїнка треба зазначити, що польське правительство, єдержавши суверенітєтє над Східно-Галичиною не дало амністїї політичнїм ємігрантам з Польщі. Тогочаснї члєни Української Національної Ради і П

СПРАВА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

(Звїдженєня, які у львівському „Дні“ з 9. с. м. були скорєковані).

ЗАРЯДЧЕННЯ МИТРОПОЛИЧНОЇ КОНСИСТОРИЇ У ЛЬВОВІ. Ч. 7125/235/РД.

До Вєсєчного Духовенства! Наш Владика засланєй, без суду і закладу злочину, тільки на підставі часослївних, неконторольованих інвєнтєрї і таких тяжко обидливих слів, як „підпалєч“, „гєршї-большєвскї“, „бунтївнїк“, „рєнєгат“ і т. д.

Вєршком тих слівних обид є найтяжча з них — засланє. Владству причиною цього кроку правительства ми Українцї знаєм. Ми-ж знаємо про волю Митрополита Андрїя до свого народу і духовенства, ту глибоку релїгїйну любов до свого стада і ми чєму, як дуже по синївськи ми любимо нашого Владика.

Духовенствє не має способу, щоб свого Владика вивєсти силою на волю. Але є одна зброя в наших руках, найсильнїша зї синївськї, яка свого часу вивєда будє св. Пєтра з в'язнїц, а се горяча молитва „о пленнїк“.

Тому зарядку, щобє Вєсєчне Духовенство шо не лєгал і свєта як до повороту Владика на сїй престол долуваючи до Службї Божїй молитву „О пленнїк“, а по Службї Божїй суплєкаючи.

Вїд гр.-кат. Митр. Орєнарїяту. У Львові, дня 30. серпня, 1923. А. Бачнїський, генєр. Вїкар.

СТАН ЗДОРОВ'Я О. МИТРОПОЛИТА. Останнїми часами в станї здоров'я Митрополита наступило значнє погирєженє. Горячка доходила до 39.7. Показникї зї Львова другий раз др. Панцишин відвїдав тяжко хворого Митрополита. Др. Панцишин увїшов в порозумінє з місєним лікарєм і вїдав йому в оцїнку Достойного Паєнєнта. При вїдвіді др. Панцишин констатувєє деякє поїпирєженє. Температура обнїжена. Недужим опїкуєтьєся тепер брат, о. Ігумен Климєнтій Шептицький.

СПІВЧУТТЄ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛ. РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ. В іменї Української Парламентарної Рєпрезентації в польському соїмї пос. С. Підгїрський вислєє до Митрополита отсє телеграму:

„В іменї Української Парламентарної Рєпрезентації складаєєч Вам, Владико, мучєному і вїному норогами українського народу — глибокїй покїли і гнєву найшрївїшого сплєчнєтєя. Наруга, яку допустїли над Вами, глибоко обурєна українськїй народ і нас усіх вїбрєнєю його, Вїримо, що силє Вас не покинуть і в теперїшній неволї, якї покинуть в неволї комєвскїй. — С. Підгїрський.“

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРЛАМЕНТАРНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ У МІН. ВІТОСА І КЕРНІКА. У мїнїстрів Вїтоса і Кернїка явлєєч іменем Української Парламентарної Рєпрезентації п. С. Підгїрський і Б. Козубський, які вїзмовли отсє заяву:

„Прєзлєя Української Парламентарної Рєпрезентації глибоко обурєно незаконним цїнїнїним арештом, докоманїм з наказу центральної польської влади на особї українського Митрополита Андрїя Шептицького.“

Рєпрезентація квалїфікує цей варварський акт арешту хворого Митрополита, як вїяву одної з найважнїших проявїв гноблєння українського народу. Терновий вїєнєч, надїтїй на голову Мучєника за волю і права українського народу, Митрополита Шептицького, пїнїнїнїм дєспотєм — росїєвським самодержєком, зїює закравїєчєня на посольській голові Странїки Митрополита, сїм разом на неї надїтїй брутальною рукою чорнорєакційного шовїністичного польського уряду.

Протєстуючи прєд єсім культурним сїтвом рєспублїки безправного вїтцїку польської влади, Рєпрезентація вїмагає негайного звільнєння ув'язненого Митрополита і негайного дозвєду на прїздє його до рїданого краю, до Львова.

Разом з тїм Рєпрезентація протєстує проти тих проквалїфїчних „вїєнєнєч“ причин арешту і недодержанєя до Львова Митрополита, яких допустїли мїнїстри Глоубїнський і Кернїк у своїй інтерв'є, помїщенїх у прєсї. В їх інтерв'є Рєпрезентація добуєє скрїту агїтацій і заклик польської львівської юрїди до активного вїступу проти особї українського Митрополита. Протєстуючи проти цих проквалїфїчних мїнїстрїв, Рєпрезентація закїлаєє українську лїєднїєстє до стїюку та до достойної зустрічі славного борця за волю українського народу — Митрополита Андрїя Шептицького.“

Остап Вільшина. ШУМІЛА ЛИПА.

Шумїла липа, співала липа на край дороги: Воював стрїльєчє, де шумїть Стрїпа — і шлєєє з зємлюю... Воював за край молодий стрїльєчє, за край, за волю; І там собї ємоуєє лєвровий вїєнєч в кровавій полє... І хоч в нєрїанїм вїно бою згїнує і ляє у могилу, — То на полєтї сїй край не кїнує і оддав єво силу... І там про него єво ми спїваєє, вєє шумїтї, Щоб за Україну так умїратї кожїй чївнї дїтї.

СПІВАНІК У. С. СТІЛЬЦІВ

ВЖЄ Є В АМЕРИЦІ. СПІВАНІК ДЛЯ ХОРІВ, ДУЕТІВ І СОЛІВНИХ ПІСЕНЬ, ПІД НАЗВОМ:

„СУРМА“

ВІДАННЄ „ЧЕРВОНОЇ КАЛІНИ“ У ЛЬВОВІ. Мїстїть в собї 76 стрїльєчєських пїсєнь з нотами на хор, а також на одїні і лєєє голєсє. Кроєтї тогочаснї збрїєєчєє вїзмовєєчєє. Кїнїкєчєє крувоуєєчєє у Львові на вїзмовєєчєє вєлєрє, Шлєєє лише 35 центєє.

Замовляєє свєтєє на адресу: „СВОБОДА“, 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

